

Фоміна Т. Г.,
кандидат юридичних наук,
доцент кафедри кримінального процесу
та організації досудового слідства
Харківського національного
університету внутрішніх справ
ORCID ID: 0000-0002-9513-1673.

УДК 343.13(477)

ВИЗНАЧЕННЯ МІСЦЯ ВИКОНАННЯ ДОМАШНЬОГО АРЕШТУ: ТЕОРЕТИЧНІ ТА ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ

Анотація. У чинному КПК України домашній арешт закріплено як один із видів запобіжних заходів. Аналіз статистичних даних щодо обрання домашнього арешту у 2013–2017 рр. засвідчив факт збільшення кількості випадків його застосування з 13,6% до 23,5% від загальної кількості обраних запобіжних заходів. Такі показники свідчать про поступово зростаючу довіру практичних працівників до введеного у 2012 році запобіжного заходу. Натомість, у практичній діяльності залишається ряд спірних питань, які вимагають окремого вивчення, зокрема, визначення місця виконання домашнього арешту.

Мета статті полягає у розкритті питань щодо визначення місця виконання домашнього арешту та доцільності з'ясування думки осіб, які проживають разом із підозрюваним, обвинуваченим під час обрання цього виду запобіжного заходу.

Зроблено висновок, що згідно з діючим кримінальним процесуальним законодавством місцем виконання домашнього арешту вважається житло підозрюваного, обвинуваченого у разі, коли він: 1) є власником (співвласником) такого житла; 2) зареєстрований у такому житлі; 3) постійно або тимчасово проживає у такому житлі без реєстрації. Вказано, що проблемним з практичного погляду є питання визначення місця домашнього арешту, коли підозрюваний захворів і його слід госпіталізувати. У зв'язку з цим наголошено на необхідності закріплення у КПК України положення про те, що у разі госпіталізації підозрюваного, обвинуваченого тимчасовим місцем утримання його під домашнім арештом слід уважати лікувальну установу.

Окремо вивчено питання щодо дій слідчого судді, суду у випадку, коли власник житла заперечує проти того, щоб його житло було використано як місце виконання домашнього арешту. Обґрунтовано позицію, що у такому випадку слідчий суддя, суд повинен урахувати всі обставини, викладені у ст. 178 КПК України, а також позицію власника житла та осіб, які проживають разом із підозрюваним, обвинуваченим. Крім того, повинно бути з'ясовано, в яких відносинах перебувають співмешканці житла. З урахуванням усіх обставин слідчий суддя, суд обирає або домашній арешт, або інший запобіжний захід.

Ключові слова: КПК України, запобіжні заходи, домашній арешт, місце домашнього арешту, підозрюваний, обвинувачений.

Постановка проблеми. На сучасному етапі розвитку законодавства пошуки науковців та правників спрямовані на вивчення можливостей і перспектив гармонізації національного законодавства з європейським. Особливого значення це питання набуває у сфері кримінального процесуального законодавства. У зв'язку з цим виникає необхідність упровадження єдиних, наближених до міжнародних стандартів застосування запобіжних заходів. З цією метою у КПК України 2012 р. було запроваджено такий запобіжний захід, як домашній арешт.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблематика застосування цього виду запобіжного заходу останнім часом активно вивчається процесуалістами. Питання застосування домашнього арешту на дисертаційному рівні досліджувалися такими українськими науковцями, як А. Ф. Безрукавою (2014 р.)¹, І. Л. Дідюк (2015 р.)², Ю. Д. Москалюк (2015 р.)³, О. Д. Агакерімовим (2016 р.)⁴. Отже, дослідження сутності домашнього арешту привертає увагу багатьох правників, й більшість питань щодо його регламентації у науковій літературі висвітлені. Натомість, деякі аспекти регламентації вказаного виду запобіжного заходу залишаються дискусійними та недостатньо вивченими.

Мета статті полягає у розкритті питань щодо визначення місця виконання домашнього арешту та доцільності з'ясування думки осіб, які проживають разом із підозрюваним, обвинуваченим під час

обрання цього виду запобіжного заходу.

Виклад матеріалу дослідження та його основні результати. Дослідження порядку застосування домашнього арешту слід розпочати з аналізу статистичних даних щодо його обрання. Так, слідчими суддями задоволено клопотань про застосування запобіжного заходу у вигляді домашнього арешту: у 2013 р. – 7021 (13,6% від загальної кількості задоволених клопотань про застосування запобіжних заходів у даному році); у 2014 р. – 8059 (18,6%); у 2015 р. – 7969 (19,9%); у 2016 р. – 7316 (-21,4%); у 2017 р. – 8342 (23,5%)⁵. Отже, протягом 2013–2017 років кількість випадків застосування домашнього арешту, порівняно з іншими запобіжними заходами, поступово зростає: з 13,6% до 23,5%. Збільшення кількості випадків застосування домашнього арешту останніми роками свідчить про поступово зростаючу довіру практичних працівників до введеного у 2012 році запобіжного заходу. Хоча на етапі розробки і прийняття чинного КПК України окремі представники законодавчої ініціативи висловлювали побоювання щодо доцільності запровадження домашнього арешту та вказували, що введення цього заходу не матиме позитивного ефекту⁶. Позитивна динаміка у застосуванні домашнього арешту свідчить про те, що його «повернення» до КПК України та «оновлення» є прогресивним моментом для українського кримінального процесуального законодавства⁷. Вважаємо, що домашній арешт

¹ А. Безрукава, 'Домашній арешт в системі запобіжних заходів у кримінальному процесі України' (дис. канд. юрид. наук, Класичний приват. ун-т 2014).

² І. Дідюк, 'Домашній арешт в кримінальному процесуальному законодавстві України' (дис. канд. юрид. наук, Дніпр. держ. ун-т внутр. справ 2015).

³ Ю. Москалюк 'Домашній арешт і тримання під вартою в системі заходів забезпечення кримінального провадження в Україні' (дис. канд. юрид. наук, Ун-т держ. податкової служби України 2015).

⁴ О. Агакерімов 'Домашній арешт в системі запобіжних заходів' (дис. канд. юрид. наук, Нац. ун-т «Одеська юр.академія» 2016).

⁵ Звіт суддів першої інстанції про результати розгляду матеріалів кримінального провадження за 2013–2017 рр. Форма № 1–1. Розділ 5 <https://court.gov.ua/inshe/sudova_statystyka/> дата звернення 08.02.19.

⁶ Зауваження до проекту Кримінального процесуального кодексу України (реєстраційний № 9700) <<http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc34?id=&pf3511=42312&pf35401=217983>> дата звернення 08.02.19.

⁷ Кажучи про «повернення» домашнього арешту до системи запобіжних заходів, маємо на увазі те, що він був закріплений ще у Статуті кримінального судочинства 1864 р., КПК УСРР 1922 та 1927 років. Натомість, у КПК УРСР 1960 р. такого запобіжного заходу передбачено не було.

дійсно став альтернативою триманню під вартою, що безумовно сприяло гуманізації нашого законодавства та забезпеченню прав і свобод особи.

Згідно з положеннями ч. 1 ст. 182 КПК України місцем виконання домашнього арешту є житло. Для більш повного розуміння, яке саме житло може бути місцем виконання цього запобіжного заходу, слід звернутися до положень Інструкції про порядок виконання органами Національної поліції ухвал слідчого судді, суду про обрання запобіжного заходу у вигляді домашнього арешту та про зміну раніше обраного запобіжного заходу на запобіжний захід у вигляді домашнього арешту, затвердженої Наказом МВС України від 13.07.2016 № 654 (далі – Інструкція № 654), де вказано, що житлом є будь-яке приміщення, яке знаходиться в постійному чи тимчасовому володінні особи незалежно від його призначення і правового статусу, та пристосоване для постійного або тимчасового проживання в ньому фізичних осіб, а також усі складові частини такого приміщення¹. Це визначення корелюється з тим, що закріплено у ч. 2 ст. 233 КПК України.

У науковій літературі висловлюється думка про те, що у разі, коли підозрюваний чи обвинувачений не має житла, обрання такого запобіжного заходу є неможливим². Не можемо погодитись із такою позицією, оскільки у практичній діяльності іноді трапляються випадки, коли домашній арешт було обрано щодо особи, яка не мала власного житла. Так, у 2018 р. відносно підозрюваного гр-на М., досудове розслідування щодо якого проводилося Київським ВП ГУНП у Харківській області, вирішувалося питання про застосування запобіжного заходу. На той час підозрюваний мешкав у бані, без офіційної

реєстрації. Разом із тим підозрюваний, не бажаючи, щоб відносно нього було обрано тримання під вартою, уклав договір оренди житлового приміщення із своєю тещею. Цей договір надано до суду як доказ того, що він тимчасово проживає у житлі без реєстрації і Київським районним судом Харківської області прийнято рішення про застосування щодо підозрюваного гр-на М. запобіжного заходу у вигляді домашнього арешту.

Зауважимо, що у наведеному прикладі не було порушень закону, оскільки, враховуючи роз'яснення ВССУ, викладені у Листі від 04.04.2013 № 511–550/04–13, словосполучення «житло цієї особи» охоплює випадки, коли підозрюваний, обвинувачений: 1) є власником (співвласником) такого житла; 2) зареєстрований у такому житлі; 3) постійно або тимчасово проживає у такому житлі без реєстрації тощо³. Отже, слід зрозуміти, що домашній арешт може бути обрано навіть тоді, коли житло підозрюваному, обвинуваченому надають його родичі, друзі чи інші особи на різних правових підставах. У разі проживання підозрюваного, обвинуваченого в житлі за договором найму слідчому судді, суду слід перевірити наявність договору найму житлового приміщення, що відповідає вимогам цивільного законодавства, а також термін дії договору.

Згідно з вимогами ч. 3 ст. 196 КПК України в ухвалі про застосування запобіжного заходу у вигляді домашнього арешту зазначається точна адреса житла, яке підозрюваному, обвинуваченому забороняється залишати. Втім аналіз матеріалів кримінального провадження свідчить про те, що в ухвалях слідчих суддів, суду не завжди зазначається адреса житла, яке

¹ Про затвердження Інструкції про порядок виконання органами Національної поліції ухвал слідчого судді, суду про обрання запобіжного заходу у вигляді домашнього арешту та про зміну раніше обраного запобіжного заходу на запобіжний захід у вигляді домашнього арешту: Наказ МВС України від 13.07.2016 № 654 <<http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1087-16>> дата звернення 08.02.16.

² О Агакерімов 'Домашній арешт в системі запобіжних заходів' (дис. канд. юрид. наук, Нац. ун-т «Одеська юр. академія» 2016) 94.

³ Про деякі питання порядку застосування запобіжних заходів під час досудового розслідування та судового провадження відповідно до Кримінального процесуального кодексу України: Лист ВССУ від 04.04.2013 № 511–550/04–13. <<http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0511740-13>> дата звернення 08.02.2019.

забороняється залишати підозрюваному. Іноді це стає підставою для винесення тим же судом ухвали про виправлення описки в попередній ухвалі та чіткого визначення місця домашнього арешту (Ухвала Апеляційного суду Черкаської області від 23.11.2016 по справі № 712/12626/16-к¹), а іноді підставою для скасування ухвали слідчого судді апеляційним судом (ухвала Апеляційного суду Київської області від 13.06.2013 по справі № 361/5011/13-к²).

Проблемним питанням, яке іноді виникає у практичній діяльності, є визначення місця домашнього арешту, коли підозрюваний захворів і його слід госпіталізувати. У такому випадку потрібна зміна місця перебування підозрюваного – з його житла на медичний заклад. У положеннях КПК України питання виконання домашнього арешту за умов, коли особа захворіла та її слід терміново госпіталізувати, не врегульовано.

З метою вирішення окресленої проблеми до ВР України було подано проект Закону України «Про внесення змін до КПК України (щодо забезпечення конституційних прав учасників кримінального провадження при визначенні та застосуванні запобіжних заходів) № 2870 від 15.05.2015³, в якому пропонується закріпити право підозрюваного, обвинуваченого у разі необхідності отримання медичної допомоги залишати житло, повідомивши орган, у провадженні якого знаходиться кримінальне провадження. Натомість, цей законопроект відкликано, а отже змін до КПК України не внесено, тому проблема виконання домашнього арешту у разі гос-

піталізації підозрюваного залишається не вирішеною.

У п. 6 розділу III Інструкції № 654 вказано, що у разі надходження повідомлення про захворювання підозрюваного та поміщення на стаціонарне лікування до закладу охорони здоров'я начальник органу Національної поліції негайно організовує перевірку зазначених у повідомленні обставин. Перевірка такого повідомлення проводиться у строк, що не перевищує 12 годин з моменту його надходження. Підтверджена інформація про неможливість подальшого перебування підозрюваного в зазначеному в ухвалі житлі надсилається слідчому. Отже, у вказаному нормативно-правовому акті лише вказується, що у разі необхідності у лікуванні підозрюваного поза межами житла, в якому він перебуває під домашнім арештом, після відповідної перевірки про це повідомляється слідчий.

У зв'язку з вказаним виникає цілком логічне питання: чи слід вважати медичний заклад таким місцем, де можна утримувати підозрюваного під домашнім арештом? Ні в КПК України, ні в Інструкції № 654 відповіді немає. Питання зміни місця виконання домашнього арешту у разі госпіталізації підозрюваного, обвинуваченого піднімається деякими науковцями. Так, М. Й. Вільгушинський позитивно ставиться до того, щоб з урахуванням стану здоров'я підозрюваного чи обвинуваченого місцем його утримання під домашнім арештом був визначений лікувальний заклад⁴. Аналогічної позиції дотримуються й інші автори, зокрема, О. Н. Агакерімов⁵, О. І. Марочкін⁶.

¹ Справа № 712/12626/16-к: Ухвала Апеляційного суду Черкаської області від 23.11.2016 <<http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/62888926>> дата звернення 08.02.19.

² Справа № 361/5011/13-к: Ухвала Апеляційного суду Київської області від 13.06.2013 <<http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/31793549>> дата звернення 08.02.19.

³ Про внесення змін до КПК України (щодо забезпечення конституційних прав учасників кримінального провадження при визначенні та застосуванні запобіжних заходів): Проект Закону України № 2870 від 15.05.2015. <http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=55153> дата звернення 08.02.2019.

⁴ М Вільгушинський, Ю Ліхолетова, 'До питання застосування домашнього арешту як запобіжного заходу відповідно до Кримінального процесуального кодексу України' (2012) 11 *Адвокат* 9.

⁵ О Агакерімов, 'Зміна місця виконання домашнього арешту як проблемний аспект сфери застосування цього запобіжного заходу' (2015) 4 *Науковий вісник Херсонського державного університету «Юридичні науки»* 83.

⁶ О Марочкін, 'Домашній арешт: практика Європейського суду з прав людини та українські реалії' (2017) 2(1) *Науковий вісник Херсонського державного університету* 146.

У разі госпіталізації особи, яка знаходиться під домашнім арештом, змінюється місце його перебування. Однак у такому випадку виникає питання: як діяти слідчому, якого сповістили про госпіталізацію підозрюваного: чи звертатись до слідчого судді із клопотанням про зміну запобіжного заходу із домашнього арешту на інший, або не звертатись і вважати місце перебування підозрюваного у лікарні як місце виконання домашнього арешту? Зрозуміло, що ця прогалина повинна бути врегульована на рівні закону. Вважаємо, що у такому випадку цілком логічним буде передбачення у КПК України положення про те, що тимчасовим місцем утримання підозрюваного, обвинуваченого під домашнім арештом вважається лікувальна установа.

У житлі, визначеному як місце виконання домашнього арешту, досить часто проживають й інші особи – члени сім'ї або родичі підозрюваного, обвинуваченого. У контексті захисту прав осіб, які спільно проживають із підозрюваним, обвинуваченим, ВССУ у Листі від 04.04.2013 № 511–550/0/4–13 визнав правильною практику тих слідчих суддів, які застосовують цей запобіжний захід, з'ясувавши думку власника житла (якщо він відомий)¹.

Разом із тим, у науковій літературі вказується про необхідність не лише з'ясувати думку власника житла, а й про обов'язок слідчого судді, суду під час вирішення питання про застосування домашнього арешту отримати згоду повнолітніх осіб, які проживають в одному житловому приміщенні із підозрюваним, обвинуваченим², або нотаріально завіреним документом, який посвідчує згоду спільно проживаючих повнолітніх осіб³. Свою позицію автори обґрунтовують тим, що у зв'язку із застосуванням

домашнього арешту може обмежуватися право на недоторканність житла осіб, які проживають з підозрюваним, обвинуваченим в одному житловому приміщенні.

Уважаємо таку позицію доволі дискусійною, оскільки навіть у разі, якщо на вимогу ч. 5 ст. 181 КПК України працівники органу НП з'являються в житло підозрюваного, обвинуваченого і вимагають з нього пояснення з приводу виконання домашнього арешту, це не буде порушенням конституційного права на недоторканність житла як самого підозрюваного, обвинуваченого, так і інших осіб, які з ним мешкають. Ураховуючи положення ч. 1 ст. 233 КПК України, слід зрозуміти, що порушенням цього права була б ситуація, коли працівники НП проникли до житла підозрюваного, обвинуваченого без ухвали слідчого судді, суду. Натомість, домашній арешт застосовується лише на підставі ухвали слідчого судді, суду, яка дозволяє здійснювати контроль за поведінкою особи. Крім того, користуючись термінологією законодавця, ця ухвала дозволяє працівникам органів НП «з'являтися», а не «проникати» до житла підозрюваного, обвинуваченого, що свідчить не про порушення права на недоторканність житла особи, а про здійснення контролю за виконанням запобіжного заходу.

У зв'язку з вказаним вважаємо за необхідне підтримати викладену вище позицію ВССУ з приводу того, що слідчий суддя, обираючи домашній арешт, поряд з іншими обставинами повинен «з'ясувати думку власника житла», а не отримувати його згоду.

Разом із тим, у практичній діяльності може виникнути питання, як діяти слідчому судді, суду в випадку, якщо власник житла заперечує проти того, щоб його житло було використано як місце вико-

¹ Про деякі питання порядку застосування запобіжних заходів під час досудового розслідування та судового провадження відповідно до Кримінального процесуального кодексу України: Лист ВССУ від 04.04.2013 № 511–550/0/4–13 <<http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0511740-13>> дата звернення 08.02.2019.

² О Білоус, 'Окремі питання застосування домашнього арешту у кримінальному провадженні' (2014) 10 *Юридична наука* 97.

³ К Балтабаев, 'Домашний арешт в уголовном судопроизводстве Республики Казахстан' (автореф. дисс. канд. юрид. наук, Карагандинский юр. ин-т МВД Республики Казахстан 2001) 10.

нання домашнього арешту? Чи потрібно слідчому судді, суду обирати інший запобіжний захід? З одного боку, законодавець не вимагає отримати згоду співмешканців, з іншого – відмова власника житла може спричинити конфлікти між ним та підозрюваним, обвинуваченим у ході виконання домашнього арешту. Вважаємо, що у такому випадку слідчий суддя, суд повинен урахувати всі обставини, викладені у ст. 178 КПК України, а також позицію власника житла та осіб, які проживають разом із підозрюваним, обвинуваченим. Крім того, слід з'ясувати, в яких відносинах перебувають співмешканці житла. З урахуванням усіх обставин слідчий суддя, суд обирає або домашній арешт, або інший запобіжний захід.

Для з'ясування думки власника житла, а також інших співмешканців рекомендуємо слідчому судді, суду заслуховувати їх позицію під час розгляду клопотання про застосування запобіжного заходу (що не суперечить вимогам ч. 4 ст. 193 КПК України). З метою реалізації цих положень слідчому, прокурору до клопотання про застосування домашнього арешту слід додавати перелік свід-

ків – осіб, які є власником/співвласником житла, а також осіб, які проживають разом із підозрюваним, обвинуваченим.

Підсумовуючи, слід дійти висновку, що згідно з чинним кримінальним процесуальним законодавством місцем виконання домашнього арешту вважається житло підозрюваного обвинуваченого у разі, коли він: 1) є власником (співвласником) такого житла; 2) зареєстрований у такому житлі; 3) постійно або тимчасово проживає у такому житлі без реєстрації. Проблемним з практичного погляду є питання визначення місця домашнього арешту, коли підозрюваний захворів і його слід госпіталізувати. У зв'язку з цим автор підтримує наукову позицію про необхідність закріплення у КПК України положення про те, що у разі госпіталізації підозрюваного, обвинуваченого тимчасовим місцем утримання його під домашнім арештом слід уважати лікувальну установу. Крім вказаного, наголошено на тому, що вирішуючи питання про місце виконання домашнього арешту, слідчий суддя, суд повинен урахувати позицію власника житла та осіб, які проживають разом із підозрюваним, обвинуваченим.

REFERENCES

LIST OF LEGAL DOCUMENTS

LEGISLATION

1. Pro deiaci pytannia poriadku zastosuvannia zapobizhnykh zahodiv pid chas dosudovoho rozsliduvannia ta sudovoho provadzhennia vidpovidno do Kryminalnogo protsesualnogo kodeksu Ukrainy: Lyst VSSU vid 04.04.2013 № 511–550/0/4–13 [On some issues of the procedure of application of preventive measures during the pre-trial investigation and judicial proceedings in accordance with the Criminal Procedural Code of Ukraine: Letter of SSCU from April 4 2013 № 511–550/0/4–13]. Baza danykh «Zakonodavstvo Ukrainy» <<http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0511740–13>> data zvernennia 08.02.2019 [in Ukrainian].

2. Pro zatverdzhennia Instruksii pro poriadok vykonannia orhanamy Natsionalnoi polotsii ukhval slidchoho suddi, sudu pro obrannia zapobizhnoho zakhodu u vyhliadi domashnoho areшту: Nakaz MVS Ukrainy vid 13.07.2016 r. № 654 [On approval of Regulations on the procedure of executing rulings of an investigating judge, court by the the agencies of the National Police on choosing a preventive measure in the form of house arrest and on the change of previously chosen preventive measure for a preventive measure in the form of house arrest: Order of the Ministry of Internal Affairs from July 13 2016 № 654]. Baza danykh «Zakonodavstvo Ukrainy» <<http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1087–16>> data zvernennia 08.02.2019 [in Ukrainian].

3. Proekt Zakonu Ukrainy «Pro vnesennia zmin do KPK Ukrainy (shchodo zabezpechennia konstytutsiinykh prav uchastnykiv kryminalnogo provadzhennia pry vyznachenni ta zastosuvanni zapobizhnykh zakhodiv)» № 2870 vid 15.05.2015 [Draft Law of Ukraine «On amending the Criminal Procedural Code of Ukraine (in regard to guaranteeing constitutional rights of the participants of criminal proceedings while determining and application of preventive measures)» № 2870 from May 15 2015]. Baza

danykh «Zakonodavstvo Ukrainy». <http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=55153> data zvernennia 08.02.2019 [in Ukrainian].

4. Zauvazhennia do proektu Kryminalnoho protsesualnoho kodeksu Ukrainy [Observations to the draft Criminal Procedural Code of Ukraine]. (registration No. 9700). <<http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc34?id=&pf3511=42312&pf35401=217983>> data zvernennia 08.02.2019 [in Ukrainian].

COURT PRACTICE

5. Sprava № 712/12626/16-k: Ukhvala Apeliatsiinoho sudu Cherkaskoi oblasti vid 23.11.2016 r. [Ruling of the Court of Appeals of Cherkasy oblast from November 23 2016 according to the case № 712/12626/16-k]. <<http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/62888926>> data zvernennia 08.02.2019 [in Ukrainian].

6. Ukhvala Apeliatsiinoho sudu Kyivskoi oblasti vid 13.06.2013 r. Po spravi № 361/5011/13-k [Ruling of the Court of Appeals of Kyiv oblast from June 13 2013 according to the case № 361/5011/13-k]. <<http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/31793549>> data zvernennia 08.02.2019 [in Ukrainian].

7. Zvit suddiv pershoi instantsii pro rezultaty rozhlidu materialiv kryminalnoho provadzhennia za 2013–2017 r.r. Forma № 1–1. Rozdil 5 [Report of the first instance judges about the results of hearing the materials of criminal proceedings for 2013–2017. Form No. 1–1. Section 5] <https://court.gov.ua/insh/sudova_statystyka/> data zvernennia 08.02.2019 [in Ukrainian].

BIBLIOGRAPHY

AUTHORED BOOKS

8. Ahakerimov O, *Domashnii aresht v systemi zapobizhnykh zakhodiv* [House arrest in the system of preventive measures] (Odesa 2016) [in Ukrainian].

9. Baltabaev K, *Domashnii arrest v uholovnom sudoproizvodstve Respubliki Kazakhstan* [House arrest in criminal proceedings of the Republic of Kazakhstan] (Extended abstract of candidate's thesis, Karahanda 2001) [in Russian].

10. Bezrukava A, *Domashnii aresht v systemi zapobizhnykh zakhodiv u kryminalnomu protsesi Ukrainy* [House arrest in the system of preventive measures within criminal procedure of Ukraine] (Extended abstract of candidate's thesis. Zaporizhzhia 2014) [in Ukrainian].

11. Didiuk I, *Domashnii aresht v kryminalnomu protsesualnomu zakonodavstvi Ukrainy* [House arrest in criminal procedural legislation of Ukraine] (Candidate's thesis. Dnipropetrovsk 2015) [in Ukrainian].

12. Moskaliuk Yu, *Domashnii aresht i trymannia pid vartoiu v systemi zakhodiv zabezpechennia kryminalnoho provadzhennia v Ukraini* [House arrest and detention in custody in the system of measures of ensuring criminal proceedings in Ukraine] (Candidate's thesis, Irpin 2015) [in Ukrainian].

JOURNAL ARTICLES

13. Ahakerimov O, 'Zmina mistia vykonannia domashnoho areshtu yak problemnyi aspekt sfery zastosuvannia tosoho zapobizhnoho zakhodu' [Change of the location of house arrest as a problematic aspect of the sphere of implementation of this preventive measure] (2015) 4 Naukovyi visnyk Khersonskoho derzhavnoho universytetu. Serii «Yurydychni nauky» 83–85 [in Ukrainian].

14. Bilous O, 'Okremi pytannia zastosuvannia domashnoho areshtu u kryminalnomu provadzhenni' [Certain issues of applying house arrest in criminal proceedings] (2014) 10 Yurydychna nauka 97–103 [in Ukrainian].

15. Villushynskiy M, 'Likholetova Yu, 'Do pytannia zastosuvannia domashnoho areshtu yak zapobizhnoho zakhodu vidpovidno do Kryminalnoho protsesualnoho kodeksu Ukrainy' [On the issue of applying house arrest as a preventive measure in accordance with the Criminal Procedural Code of Ukraine] (2012). 11 Advokat 9–13 [in Ukrainian].

16. Marochkin O, 'Domashnii aresht: praktyka Yevropeiskoho sudu z prav liudyny ta ukraïnski realii' [House arrest: court practice of the European Court of Human Rights and Ukrainian realities] (2017) 1 (2) Naukovyi visnyk Khersonskoho derzhavnoho universytetu 146–151 [in Ukrainian].

Fomina T.,

Ph.D in Law

*Associate Professor of the Department
of Criminal Procedure and Organization of pre-trial investigation
Kharkiv National University of the Internal Affairs*

Determining the Place of Executing House Arrest: Theoretical and Practical Aspects.

The house arrest in the current Criminal Procedural Code of Ukraine is consolidated as one of the types of preventive measures. Analysis of statistics on selecting the house arrest in 2013–2017 has indicated an increase in the number of cases of its application from 13.6% to 23.5%. Such indicators testify to the gradually growing trust of practical workers to the preventive measure implemented in 2012. Instead, a number of disputable matters remain to be resolved in practice, which require separate study, in particular, to determine the place of executing the house arrest.

The objective of the article is to reveal issues regarding the definition of the place of executing house arrest and the expediency of finding out the opinion of persons living together with a suspect, an accused while choosing this type of preventive measure.

It has been concluded that the place of executing the house arrest according to the current criminal procedural law is assumed to be the dwelling place of a suspect, an accused, in case if he: 1) is the owner (co-owner) of such a dwelling place; 2) is registered in such a dwelling place; 3) permanently or temporarily resides in such a dwelling place without registration. It has been indicated that the problematic issue from a practical point of view is to determine the place of the house arrest, when a suspect falls ill and should be hospitalized. In this regard, the author has emphasized on the necessity to consolidate the provision in the Criminal Procedural Code of Ukraine that a medical institution should be considered as temporary place of the house arrest, in case of the hospitalization of a suspect, an accused.

The actions of an investigating judge, the court have been separately studied in case, when the homeowner objects to use his dwelling as the place of executing house arrest. The author has grounded the position that in this case an investigating judge, the court must take into account all the circumstances set forth in the Art. 178 of the Criminal Procedural Code of Ukraine, as well as the position of the owner of the dwelling and persons living with a suspect, an accused. Besides, relations between the co-residents of a dwelling place should be clarified. Taking into account all circumstances, an investigating judge, the court chooses either the house arrest or other preventive measures.

Key words: *Criminal Procedural Code of Ukraine, preventive measures, house arrest, the place of house arrest, a suspect, an accused.*

Стаття надійшла до редакції журналу 28.02.2019